

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno K 25—
polletno K 12'50
četrtletno K 6'30
mesečno K 2'10
Za Nemčijo:
celoletno K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglašje (insertate) se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h. za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 194.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, dne 26. avgusta 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Kriza v odpadništvu.

Zelo čudna kriza, kaj ne! Kriza (nevarno stanje) v hmeljarstvu, če so cene slabe, v stavbni obrti, če nikdo noče hiš zidati, ali v ministerstvu, če vladni voz naprej ne more, vse to so stare stvari! Da je pa narodno odpadništvo v kritičnem položaju, je pri nas na Spodnjem Štajerskem nekaj novega. Odpadnikom se je dozdej zmiraj dobro godilo. Odpadnik je bila običajno kvalifikacija (zmožnost!) za deželnosodne svetnike, okrajne šolske nadzornike, vladne uradnike itd. Pravda Woschnagg-Aistrich grozi napraviti tem razmeram konec. Ne konec, pa nevarno luknjo v sedaj vladajočih razmerah. Gotovo je, da je deželni poslanec Celja in drugih nemškutarskih mest in trgov na Spodnjem Štajerskem Hans Woschnagg naznanil odločitev poslanske časti, ker bode izgubil tožbo, da je bil imenovan lažnjivec, če pravi, da ni bil Sokol. Mogoče je, da je storil Hans Woschnagg ta korak zato, da bi ga renegati prišli takoj prositi, naj jih ne smeši in naj prekličje izjavo. Če tako sodimo, se ne bomo mogoče motili. Bodisi pa, da Woschnagg res gre in napravi prostor drugemu renegatu Ambroschitzu, ali bodisi da se da preprostiti, Vošnjakova oseba ne pride v poštev, zoper njega kot osebo tudi naša izvajanja niso naperjena, ker nam je kot oseba vkljub bogastvu premalen-kosten. Gotovo je pa, da imamo danes res opraviti s tem, kar naslov tega članka označuje, s krizo v odpadništvu!

Vse, kar je prav! V enem ali drugem slučaju se odpusti človeška slabost. Če si enkrat slučajno pijan kakor kanon, pa se potem trezno obnašaš, ne prideš v slab glas pijanca. Marsikatero dekle, ki ima nezakonskega otroka, napravi pozneje še dobro partijo. Tudi če se v narodnem oziru kdo izneveri, se to večkrat pripiše vzgoji in slučaju. Da bi pa v kaki deželi morali do najuglednejših mest priti načelno le neznačajniki, ki svoje rojstvo zatajijo, to

se protivi zdravemu razumu. Zato se je le čuditi, da se je šele letos našel na Spodnjem Štajerskem Aistrich, ki loči med Nemci pristne in ponarejene. Sramota za vsak narod, ki ne more napredovati iz lastne moči. Trikrat sramota za veliki nemški narod, ki hoče prevzeti ulogo prve svetovne moči, ako ga naj rešujejo odpadniki malega in ubogega — slovenskega naroda! Pravi Nemci bi morali biti Aistrichu iz dna srca hvaležni, da začne zagovarjati v nemški politiki pristnost rodú, značajnost in nepopačenost. To more vsakemu narodu, če tudi trpi trenutno navidezno izgubo, le skrajno koristiti.

Toda to ne sme biti! Tri četrtine vseh Nemcev na Spodnjem Štajerskem deli usodo preganjanega Hansa Woschnagga. Izmed štirih spodnještajerskih Nemcev se vsaj trije imenujejo Hans Woschnagg, nekdanj Ivan Nepomuk Vošnjak! Poglejte si župane naših nemških trgov — sami Hansi Woschnaggi! Poglejte si nemškonacionalno uradništvu! Začnite z imenikom posameznih sodnij v Celju, Mariboru, Ptuju, Ormožu, sami bivši Ivani Nepomuki, sedaj Hansi! Zato si ti, ljubi Mesija Aistrich, prišel prezgodaj. Saj je vse res! Značajnost in pristnost ste dobre stvari, pa spodnještajerski Nemci za take stvari še niso zreli. In ti nesrečni Aistrich, če je res, da se si nekdanj pisal tudi Ivan Nepomuk Ajstriž, si še danes nevaren nemški stvari, če zagovarjaš pristnost.

Za nas Slovence je manj važno, kaj bode s Hansom Woschnaggom in njegovo pravdo in poslanskim mandatom. Za nas je zadeva splošne važnosti in zato je kot odkriti prijatelji naroda ne moremo zamolčati, kakor so vsled Judeževih grošev storili mariborski listi „Straža“ in „Slov. Gospodar“ po posredovanju dr. Vrstovška. Nam se ne gre ne za Hansa Nepomuka Woschnagga ne za Aistricha, ampak za važno prikazen v našem javnem življenju, da se je narodno odpadništvo prvokrat javno v sodni dvo-

rani osmešilo. To ne bode za bodočnost brez pomena. — Mi imamo radi opravka s poštenimi pristnimi Nemci, bedisi da so nam prijatelji, kar je redko, ali vsaj odkriti sovražniki. — Česar pa noben narod ne sme prenesti in prenašati, je narodno odpadništvo. Naše javne razmere bi ne postale nikdar tako zastrupljene, če bi vlada ne bila povzdignila narodnih dvoživk, odpadnikov nasproti poštenim odkritim sinom naroda do tolike veljave in do tolikih predprav. Krizo v odpadništvu moramo torej vsi Spodnještajerci Slovenci in Nemci in tudi vladni činitelji le pozdravljati kot jutranjo zarjo boljše bodočnosti Spodnje Štajerske. Kriza v našem odpadništvu je za Slovence velik uspeh!

Politična kronika.

o Krščansko-socijalni zagrizenci. Češki klerikalci so snedli svojo besedo in „Čech“ je proglasil, da se udeležijo avstr. klerikalnega shoda na Dunaju. Da bi pa potolažili češko javnost, ki jim seveda hudo zamerja, da gredo ravno sedaj na Dunaj, so naznanili, da bode smel vsak udeleženc ne le pri pozdravnih govorih temveč tudi pri debatah na glavni skupščini govoriti v svojem materinskem jeziku. — Temu pa se je uprlo kršč. soc. časopisje, tudi graški nekdanji Šusteršičev prijatelj (Oh, kje so tisti blaženi časi, bi zdihnil g. dr. Š.) „Volksblatt“. Iz tega se vidi vsa narodna nestrpnost teh ljudi, kateri so bili svoj čas zavezniki Šusteršičevi pri volilni reformi in s katerimi so se tudi pozneje bratili slovenski klerikalci. Saj še nam vsem zvene po ušesih ljubljanski „Hoch Lueger“-klici. Tako postopanje nemških krščanskih socijalcev pa je treba natančno beležiti tudi za prihodnost.

o Kaj je pravi cilj klerikalne opozicije? — To nam pove mariborska „Straža“. Ne morda nadaljevanje resnega boja proti sedanjemu kabinetu in

vladnemu sistemu, kajti tako nadaljevanje bi znalo preveč razdražiti nemške klerikalne zaveznike in še povišati sedanjo nepriljubljenost Šusteršičevo v najvišjih krogih. Za take nacionalne boje so dobri le slovenski nacionalci in naprednjaki vseh barv. Glavni cilj klerikalcev so nove državnozbornske volitve. Ženo sedaj poostrenejše krize do skrajnosti, da se razpi-
love volitve — v novo zbornico utegnejo priti drugi ljudje, nastopi morda velika klerikalna večina in volilce na Slovenskem je tako lahko nakrmiti s frazami o veri v nevarnosti in ugnati jim vse narodne in gospodarske težnje s svetim strahom pred kulturnim bojem — to so misli klerikalcev. Na Slovenskem se da še morda pridobiti nekoliko mandatov; sigurna sicer stvar ni, pa poskusiti je treba! Zanimivo je mnenje „Straže“, da je treba pri novih volitvah tudi povprašati volilce, kaj „mislijo“ o soc. zavarovanju in novih davkih. Ni napačno! Socijalno zavarovanje, za katerega klerikalci niso storili niti koraka vkljub vsem obljubam na volilnih shodih leta 1907, bi naj sedaj služilo za agitačno sredstvo! Kaj pa mislijo kmetje o novih davkih, to menda ve g. dr. Korosec že danes. Ampak klerikalci so pred kratkim obstruirali (četudi brez najmanjše potrebe in najmanjšega pozitivnega uspeha) in treba je, da narod vidi to odločno gospodo — četudi mu nič ne da! Sicer pa hodi vsak vrč tako dolgo k studencu, dokler se ne ubije.

v Bosenski nadškof Stadler. „Narodni listy“ poročajo iz Sarajeva: Jedno dejstvo je vendar v anektiranih deželah tolažljivo: Hrvatje se osvobojajo od slepe pokorščine sarajevski vladi in nadškofu Stadlerju. Med Stadlerjem in dr. Mandičem, sarajevskim podžupanom in predsednikom „Hrv. narodne jednote“, je došlo do prepira, ker si nista bila jedina glede smeri hrvatske politike v Bosni sedaj po aneksiji in zlasti ne glede politike tedaj, ko bode dan zasedenim zemljam novi deželni zbor.

LISTEK.

Stara Izergil.

Ruski spisal Maksim Gorki. — Preložil Fedor Gradišnik.

(Dalje.)

Ribič je šel bled v smrt in jokali je. Huzul pa je kadil pipo. Šel je tako in pušil, roke v žep, jeden del brk mu je ležal na plečih, drugi pa mu je visel na prsa . . . Opazil me je, vzletel pipo iz ust in zaklical:

„Zbogom!“

„Plakala sem celo leto za njim. Ah . . .! Hoteli so se ravnokar vrniti v Karpate in pri nekem Rumuncu, ki jih je povabil, so obhajali slovo. Tedaj so jih ujeli. To se pravi samo ta dva, nekaj so jih pobili, ostali so pobegnili. Rumunca so potem izplačali . . . Hišo so mu zažgali in mlin in vse žito . . . Nič mu ni ostalo . . .“

„To si storila gotovo ti?“ sem jo vprašal brezbrizno.

„Huzuli so imeli mnogo prijateljev, ne samo mene . . . No, in bila je mrtvaška slavnost!“

Pesem na morskimi obali je utihnila in starko je spremljal šum morskih valov; ta srditi šum je bil spremljevanje k dolgej povesti o burnem življenju. Od morskega obrežja sem je donelo, kakor pritajeno šepetanje in smehljanje. Čudna menkoba je bila v naravi, razsvetljeni od modre mesečine; tišji in tišji so postajali nenavadni glasovi nevidnih bitij naokrog. Veter je vstajal . . . šumenje valov je postajalo glasneje in je pogoltnilo vsak drugi glas.

„Ljubila sem tudi nekega Turka. Cel teden sem bila v njegovem haremu, v Skutari. Tam ni bilo slabo, samo dolgočasno, nič drugega kot žene . . . Bilo jih je osem. Če niso jedle, so spale ali pa govorile neumnosti . . .“

Včasih so se tudi prepirale in ščebe-tale kakor gosi . . . On ni bil več mlad, ta Turek . . . toda jako bogat in mogočen. Njegove črne, ostre oči so mi prodirale do dna duše . . . Posebno rad je imel molitev.

„Spoznala sem ga v Bukareštu . . . Hodil je po trgu in gledal je tako važno, važno . . . Nasmejala sem se mu . . . Še tisti večer so me zgrabili na ulici in me odvedli k njemu. Tržil je s cipresami in palmami, a v Bukarešt je prišel, da nekaj nakupi . . .“

„Ali bi hotela ostati pri meni?“ je dejal.

„Zakaj pa ne?“

„Dobro.“

In šla sem. Bogat je bil ta Turek in sina je že imel, črnolasega, drobne fanta. Bilo mu je šestnajst let. Pobegnila sem z njim od Turčina. Šla sva v Bolgarijo, v Lom-Palanke . . . Tam me je hotela neka Bolgarka zabolosti, če zaradi svojega moža ali zaradi

ljubčka, tega ne vem.

„Ležala sem dolgo v nekem nemškem samostanu, kjer mi je stregla mlada Poljakinja . . . K njej je prihajal iz drugega samostana, iz Arcer-Palanke, spominjam se, neki menih . . . Bil je kakor črv in zvijal se je pred menoj . . . In ko sem ozdravela, sem pobegnila z njim . . . v njegovo Poljsko.“

„Počakaj! . . . A kje je mladi Turčin?“

„Oni deček? Umrl je ta deček. Če iz domotožja ali morda iz — ljubezni, tega ne vem . . . Začel se je sušiti kakor slaba rastlina, ki jo je opalilo prevroče solnce . . . Še sedaj ga vidim, kako leži na svojem ležišču, bled in prozoren, kakor kos ledu . . . In še vedno je tlela v njegovem srcu ljubezen . . . Prosil me je neprestano, naj ga poljubim, uslišala sem ga, poljubljala sem ga vroče, kajti imela sem ga rada . . . Slednjic je bil slab in

Stadler, znan klerikalec in fanatik, je hotel, da bi se hrvatske narodne koristi podredile koristim katoliške cerkve in duhovništva, dr. Mandić je pa vstrajal na tem, da bodijo v ospredju narodni interesi. Vnel se je med obema dolgo trajajoč boj, v katerem je dr. Mandić konečno zmagal. Zanimivo je, da so mu pomagali bosanski frančiškani proti Stadlerju in njegovim tovarišem jezuitom. Frančiškani oskrbujejo v Bosni bogoslužje že od tedaj, kar so zavladali Turki in stoje v najožjem stiku z narodom. Jezuitje so jim zaradi tega vpliva nevoščljivi in se trudijo, da bi si pridobili pot do naroda. Dr. Mandić namerava sedaj izdajati lastni politični list, ki bi v nasprotju s Stadlerjem in njegovim „Hrvatskim dnevnikom“ (agitatorjem za „Südmark“) propagiral mir s Srbi, dočim pridiguje Stadler proti pravoslavnim skrajno, fanatično sovraštvo, ker ničesar drugega ne razume. Ako bi pričela v Bosni delovati tudi hrvatska ljudska napredna stranka, bi moglo hitro priti do politične zveze med Hrvati, Srbi in mohamedanci po vzoru srbohrvatske koalicije.

Odpor proti klerikalnem v Belgiji.
V Belgiji je sedaj klerikalizem 25 let na vladi. Pri zadnjih volitvah minulo leto pa je padla klerikalna večina za nekoliko glasov; ogorčenje naprednjakov in demokratov proti klerikalnem pa še neprestano raste. — Klerikalna stranka prireja sedaj po celi deželi slavnosti k proslavi 25 letnice svoje vlade. Ko je imel ministerski predsednik Schollaert minulo nedeljo na taki slavnosti v Hasseltu govor, so ga strašno izžvižgali. Došlo je k velikim pretepom, pri katerih so bile klerikalne zastave in plakati raztrgani. Nek duhovnik je bil ranjen na glavi in obličju. Orožništvo je naskočilo množico z nasajenimi bajoneti. Ko se je zvečer minister predsednik odpeljal, je došlo k burnim demonstracijam na velikem trgu pred kolodvorom.

Drobne politične novice.
v Sklicanje češkega deželne zbornice. Baron Bienerth je baje prosil češk. namestnika grofa Coudenhoveja, naj se informira pri deželnem odboru, bi li kazalo sklicati češki dež. zbor 15. sept. ali ne? Dež. odboru pa o tem še ni ničesar znanega. Veleposestniki se pripravajo zaradi deželnooborniških mest.

Zatvorenje učnega zavoda „Svobodne šole“. Iz Milana poročajo, da je zatvorenje učnega zavoda „Svob. šole“ na Dunaju povzročil direktno papež Pij X., ki je sedaj zelo zadovoljen s povoljno rešitvijo vprašanja.
Boji v Melilli. Iz zasebnih poročil je razvidno, da so Španci že za-

brez moči in ni se mogel več premakniti . . . Žalosten je ležal na svojem ležišču, in kakor berač miloščine, tako me je prosil, naj se vlečem k njemu in ga grejem s svojim toplim telesom . . . Legla sem k njemu in naenkrat je popolnoma zažarel . . . Ko sem se zjutraj prebudila, je bil mrtev . . . Njegovo trdo telo je bilo mrzlo kot led . . . Ne vem, morda sem kriva celo jaz njegove smrti . . . Mnogo sem plakala za njim . . . Bila sem dvakrat starejša od njega . . . In bila sem tako močna . . . silna . . . bujna . . . a kaj je bil on? . . . Ubogo, bolno dete! . . .“

Izergil je vzdihnila in — prvič sem to videl pri njej — prekrizala se je trikrat ter šepetala nekaj s suhimi ustnami.

„No“, pravim, ko vidim, da molči, „odšla si na Poljsko . . .“

„Da . . . z onim malim Poljakom. Bil je smešen, a podel človek. Kadar

čeli obširen napad na glavno zavetišče Kabylov, goro Gurugu. Španske čete so imele baje dosedaj uspeh.

Štajerske novice.

v Nad g. drž. posl. Robleka se je sprivil nek klerikalni idijot v zadnji številki „Straže“, glasila onega poslanca (dr. Korošca), ki ni vedel takrat, ko se je v starem drž. zboru razpravljalo o provenienčnem zakonu, niti toliko o hmeljarstvu v Sav. dol., da bi mogel povedati, koliko se prilično hmelja pridelava. Dr. Korošec takrat ni storil za hmeljarje ničesar in posl. Robleka je stalo silnega truda, da se mu je posrečilo doseči izvrševalne naredbе, ki so deloma za prvi čas ublažile pogubne posledice provenienčnega zakona za naše hmeljarstvo. L. 1907 in 1908 je bila huda kriza v hmeljskih cenah in sicer ne le pri nas, temveč tudi na Češkem in po celem svetu in to vsled ogromne nadprodukcije. G. drž. posl. Roblek sam je že v našem listu („Nar. Dn.“ št. 6. z dne 9. jan. 1909) obširno in strokovnjaško razložil posledice te nadprodukcije in še druge vzroke hmeljarske krize. Klerikalni idijot trdi, da so se cene hmelja zato zvišale letos, ker sta bila v Savinjski dolini izvoljena klerikalca Benkovič in Terglav. Sicer je bil Terglav že lani posrbi „sijajno“ izvoljen in je vendar hmelj lani bil skoro zastonj, kar bi dokazovalo, da vse sijajne zmage in farovške zveze ne morejo na svetovno kupčijo hmelja vplivati niti toliko, kolikor je črnega za nohtom, najmanj pa še advokat Benkovič in Terglav, ki komaj razločuje črke v abecedi. Zakaj so se letos hmeljske cene dvignile, o tem govore poročila v „Narodnem Dnevniku“, kateri je hmeljarje o razvoju hmeljeve rastline in kupčije letos že celo leto vestno in redno podučeval, dočim je duhovniški list „Straža“ vedno le obrekoval. Hmeljarji sicer že tudi vedo, koliko ste vredne, ljube klerikalne duše! Čudimo se, da pusti dr. Korošec glasilo „katoliške inteligence“ tako neizrečeno neumno in perfidno pisariti. Ali pa vočigled inteligentnosti te „inteligence“ v črnih suknhah in znani duhovniški moralni ni drugače mogoče?

a Hans Woschnagg — odložil mandat. O splošnem pomenu tega za spodnještaj. nemštvo tako značilnega koraka govorimo na uvodnem mestu. Sedaj še nekaj o glasovih iz nasprotne tabora! Hans Woschnagg je dal razglasiti svojim volilcem pismo, v katerem uvodoma zelo pravilno izvaja, da je imela naša pomoč v dvoboju Aistrich-Woschnagg koristen in lep namen doseči moralno zmago nad spodnještajerskim renegatstvom, kar se nam je tudi popolnoma posrečilo. Kajti vsi

je potreboval žensko, se je zvijal okrog mene kakor mačka in govoril mi je najsladkejše besede, a če me ni potreboval, me je obsipal z najbujšimi besedami, ki so bolele bolj kot udarci biča. Ko sva se nekoč izprehajala ob obrežju reke, me je zopet silno razžalil. O! o! — in jaz sem se razljutila! Vzkipela sem, zgrabila ga kakor dete — bil je majhen — ga dvignila kvišku in ga tako stiskala, da je postal naenkrat ves siv . . . In tedaj sem zamahnila in pahnila sem ga iz obrežja v reko . . . Kričal je kakor iz uma . . . Bil je silno smešen. Smehljaje sem zrla nanj, ki se je premetaval po vodi sem in tja . . . Tedaj sem ubežala . . . In nikdar več ga nisem videla. Bila sem srečna: nikdar več se nisem sešla z onimi, ki sem jih ljubila. To niso ugodni sestanki, jednaki so sestankom z mrtvci . . .“

Dalje prihodnjic.

nemški in češki listi so že govorili o tej zadevi — in iz tega ne sledi ničesar častnega ne za Woschnagga ne za famozno „Nemško društvo“ v Celju. Nadalje bramabarzira Woschnagg v svojem pismu, da se ne boji ne Slovencev ne socialistov temveč, da ostane „svojemu“ nemškemu ljudstvu zvest sodelavec kakor je tudi odložil mandat samo zaradi tega, da bi ohranil edinstvo v renegatskem taboru. O Woschnagovi hrabrosti govori odložitev mandata in o pristnosti njegovih zvez z nemškim ljudstvom pravda. K sramoti še zasmeh — in to po lastni krivdi!

Deutsche Wacht se skuša izviti s sledečimi plitvimi in za nemško čustvovanje celjskih renegatov značilnimi frazami: „Nasproti takemu individuu kakor je Ajstriž, ni na mestu tako pretirano pojmovanje časti, kakor ga je pokazal Hans Woschnagg-Vošnjak. Za W. stoji vesoljno nemško volilstvo, ki je prepričano, da H. Woschnagg ni nikoli ničesar storil, kar bi kogar opravičevalo, da bi mu očital nenakopravnost v naših vrstah.“ Res je, saj „vahtarica“ piše samo za celjsko renegatstvo. Gliha pa vselej skup štriha! „Vahtarica“ sicer upa, da se bode posrečilo W. pregovoriti, da z nova prevzame mandat in celo pravi, da ostane W. na čast nemškemu značaju celjskega mesta deželni poslanec. Mi nimamo slednjic ničesar proti temu.

„Tagespost“ je zelo previdna s svojim poročilom. Poroča le suho dejstvo in ni hotela iz umljivih razlogov niti priobčiti W. ginljivo-naivnega pisma na volilce. Zanimivo je tudi, da list sedaj priznava pravilnost izpovedi o W. sokolstvu.

„Tagespost“ priobčuje sicer W. pismo, a drugače o celi zadevi molči! Častivredni nemški someščani v Celju pa se sramežljivo umikajo za ogle in zabavljajo na Ajstriža in Slovence, ki so jim pomogli do tako čudnega škandala. Samo to se jim čudno zdi, da na Nemškem domu ne visi črna zastava. Saj pogrebščina spodnještaj. renegatstva se je pričela.

a Čudne vodne razmere se nahajajo v Celju v Studenčni ulici. Hiša št. 7, — last c. kr. okrožne sodnije — bode baje v nedoglednem času podrt, iz kojih razlogov se ni tukaj vpeljal vodovod, a priklade za porabo vode pobira upraviteljstvo c. kr. okrož. sodnije od itak siromašnih strank v tej stari podrtiji, brez vprašanja, kje te vodo jemljejo. Pride pa še drugo: Stranke te vodnoobdane hiše so hodile od nekaj po vodo k javnemu mestnemu studencu na ulici tik Janžekove gostilne. Ta studenec, ki je vodil izjemno jako dobro vodo, so mestni očetje v skrbi za telesni blagor svojih mestjanov te dni uradno zaprli in podrli, dasiravno jim je znano, da najbližja hiša št. 7, ki je do zadnjega kota polna strank, nima vode. Ker se tudi sosedje branijo oddajati drago vodo v tuje hiše, sedijo najemniki hiše c. kr. okrožne sodnije celjske — vkljub vplačanih vodovodnih priklad — dobessedno „na suhem“. Res se sicer nahajajo v sosedni ulici „na Grabnu“ tik Kostove tovarne za izdelovanje pristne kuge trije nevsahljivi ribniki, oziroma žabniki, kojih mestni urad gotovo ne bode še tako hitro zasul. Ta voda pa je od smradu iz Kostove tovarne okužena in ni za vživati, kvečjemu za kake vrte polivati. Ako morebiti suhi „Studenčani“ v to svrhu vode potrebujejo, jo slobodno vzamete iz mestnih jarkov na Grabnu. V sili, pravijo še hudič muhe je.

a Na Celjskem kolodvoru je pač izvrstno kvalificirano uradništvo. Vam pride te dni stranka k skladišču celjskega kolodvora in pošlje eno vrečo praznih vreč na naslov N. N.:

Zalog. Kot potrdilo prejema pa dobna svoje začudenje listek, ki trdi, da je oddal pošiljatelj „ein Fass, leer, alt“. Prej so nas samo šikanirali. sedaj nas pa imajo očito za norca. Poslanci!

o Na naslov celjskega poštnega urada. Nek naročnik našega lista na Dobrni se pritožuje, da že zopet dva dni ni dobil redno zjutraj lista. Včeraj ga je dobil prepozno in na pasko je napisal neki poštni uradnik v Celju „Bad Neuhaus, heil“. Mi zahtevamo od cenj. vodje tuk. poštnega urada, da se taki nedostatki hitro odpravijo, če ne, si bomo drugače pomagali. Nesramnosti ne bodo naši ljudje požirali!

v Sokole blati vahtarica s pamphletu iz ljublj. duhovniškega glasila „Slovenca“. Značilno.

v Podržavljenju celjske policije. „Vahtarica“ in za njo „Tagespost“ ter „Tagbl.“ poročajo, da je „N. D.“ storil „naivno“ zahtevo po podržavljenju celjske policije. O „naivnosti“ te zahteve se ne bomo prepirali z glasilom šefa celjske policije. Kako pa je opravičena ta zahteva, kaže ista notica, v kateri se policijo hujska proti Slovence! Saj je že zadnjič neki zagrizenonemški policaj, ki v službi provocira na ulicah Slovence, potegnil sabljo — se razume, da ne v obrambo Slovencev, temveč nemških barab, ki so dobile zaslužen plačilo. Zato tudi sedaj „vahtarica“ piše, da so se Nemci obnašali dostojno. Ker so se morali. Da je pa bil celi kraval od „Nemcev“ organiziran, je nedvomno. Na surovo blatenje nemških pouličnih tatov pa sokoli ne odgovarjajo.

o Krepkega ženskega otroka so našli včeraj okrog pol 8. ure v farni cerkvi v Celju. Pustiti ga je morala njegova mati, za katero se pa ne ve. Otrok bo morda 2 meseca star. Prevzela ga je celjska občina, kateri se je že prijavila neka gospa, ki bi ga vzela za svojega.

a Cesar je potrdil volitev Jabornegovo za župana v Celju. Občinski svet bode sestavljen te dni.

a Dve delavski knjigi je našel neki uslužbenec trgovske tvrdke Ravnikar v Celju. Izgubila sta jih neki Štefan Trpin, težak in Josip Portnar, zidarski pomočnik na državnem kolodvoru v Zagrebu. Dobiti je možno knjigi pri Ravnikarju na Graški cesti v Celju.

a V nedeljo priredi, kakor smo že poročali „Bralno društvo“ veliko ljudsko veselico na vrtu gostilne Radej na Bregu. Na sporedu je veseloigra trodejanka „V Ljubljano jo dajmo“, petje, sviranje tamburašev „Delavskega podpornega društva“, srečolov, šaljiva pošta itd. Nadejamo se velike ndeležbe od strani Celjanov, saj je naša celjska okolica toliko potrebna, da se malo narodno prebudi. Torej v nedeljo vsi na Breg, v našo protinemško trdnjavo!

a V sodni službi je imenovan postajevodja Peteržinek iz Braslovč za kancelista v Kozjem.

a Za davčnega oficijala je imenovan gosp. Maksimilijan Fekonja v Cmureku.

v Iz Žalca. Včeraj 25. tm. zvečer je imel „Žalski Sokol“ v prostorih g. Robleka prijateljski sestanek, na katerem je predaval g. dr. Lipold o sokolstvu in novo se snujoči mladinski organizaciji. Predavatelj je govoril poljudno ter zelo stvarno in se je razvila iz govora posebno glede mladinske organizacije precej živahna debata. Takšna predavanja, ki so od napornega dela utrujeni mladini v nekako duševno razvedrilo, iskreno pozdravljamo ter le želimo, da se poučni prijateljski sestanki, pridno nadaljujejo. Drugim društvom pa priporočamo to v posnemanje.

o Iz Gornjegograda. — Prihodnji „Slov. Gospodar“ bo prinesel izjavo tukajšnjih hribovskih kmetov, v kateri slednji zanikajo resničnost trditve o kaplanu Berku v „Nar. Dn.“ in „Nar. L.“ in pravijo, naj jim Bog kaplana Berka še dolgo ohrani. Vsi podpisi so nam znani. To izjavo je bral kmetom Joštov mladenič, sestavil pa jo je gornjegrajski kmečki mladenič z zadaj zapetim ovratnikom. — Kmetje, ki ste podpisali izjavo, vprašajte kaplana Berka, zakaj ne toži? Mi sicer vemo, zakaj. Kaplan Berk namreč dobro ve, da bi mi vse lahko dokazali, zato se tožbe ogiblje.

a Sv. Jurij ob Juž. žel. V torek v jutro so našli na cesti v Vrbnem proti Štoram mrtvo 46 letno Lucijo Jesenko, posestnico v Vrbnem kakih pet minut od njenega doma. Bila je vsa razmesarjena in z razbito glavo, da so njeni možgani ležali 1 meter od nje. Komisija je spoznala, da je bila najbrže nesrečnica tako silno od kakega voza zadeta in povožena, ker je daleč po cesti bilo cele mlake krvi. Kaj natančnega se še dozdej ne ve.

a V Šmarju pri Jelšah so si zadnje nedeljo klerikalni visokošolci ustanovili pododsek klerikalne dijaške zveze za Štaj. Po poročilu klerikalnih listov soditi, je morala biti cela prireditelj prav klaverna.

a Še enkrat „Šentiljski dom“. Naše novice strašno pečejo klerikalce. Saj so pokazale njihovo „narodnost“ in „obmejno delo“ v tako čudni luči, da jih je sram pred celim slovenskim svetom. Za danes samo še zavrtnemo trditve, da ni v Mariboru slov. stavbarja; kaj pa g. Misera? Res da ni Slovenec, a je Čeh in nam nikakor ni nasproten. Drugi izgovori pa so piškavi, Svetujemo klerikalcem, da je za nje pač bolje, da molčijo in se — sramujejo.

a Posojilnica v Mariboru podeli za šolsko leto 1909/10 obiskovalcu slovenske trgovske šole v Ljubljani podporo v znesku 240 K. Pravilno opremljene prošnje sprejemajo se do 15. septembra 1909 s pripomnjo, da pridejo vpoštev sam) prošnjiki slovenske narodnosti iz političnega okraja Maribor.

a Iz Zidanegamosta. Sem je imenovan neki poštni asistent Zwölfpoth. Sveta dolžnost naše delegacije je in bode, protestirati proti nastavljanju uradnikov na naše ozemlje, ki slovenski niti ne razumejo! Slovenski uradnik pa mora med nemške „Todelne“!

a Nemški narodno napredni poslanci, ki zastopajo štajerska mesta, trge, kmetske občine in trgovske zbornice bodo dne 2. septembra zborovali v Gradcu o taktičnih vprašanjih in razpravljali o morebitni ustanovitvi kluba. Deželni zbor se morda sestane še prvo polovico meseca.

a Iz Slovenskih gorc. Kakor je javnosti znano, je uničila toča, ktere smer je bila od sv. Petra niže Maribora čez Metavo, Koreno, sv. Barbaro, Dolgenjive, Selce, Voličino in dalje proti Ormožu, posestnikom poljske pridelke in vinograde tako hudo, da se niti stari ljudje na kaj takega ne spominjajo. Radovedni smo, ali je naš državni poslanec Roškar storil potrebno, da ne bode treba ljudstvu letos, ko trpi že zdaj pomanjkanje, kaj še bo le po zimi — nobenega davka plačevati in da se tudi za prihodnje leto davek zniža, ker je pustila toča na sadonosnikih in vinogradih za leta naprej svoje sledove! So li storili tudi župani prizadetih občin v tem smislu potrebno dolžnost kot zastopniki ljudstva napram oblastim? Čudno je, da ni ničesar več slišati o pomožni akciji, o kateri je pisal „Slov. Gospodar“! Radovedni smo, kaj bo

iz tega — in če bode tudi razdelitev pravična, ako bode dobrohoteče ljudstvo kaj darovalo — seveda ne samo za klerikalne agitatorje. — Pomoč je potrebna, nujno potrebna vsem prizadetim brez razlike političnega prepričanja!

a Nasilen krčmar. Gostilničar Senčar v Vučji vasi je imel v nedeljo zvečer t. j. 22. t. m. godbo in ples. Na to nepotrebno zabavo je prignala usoda tudi 25 letnega mladeniča Alojza Babiča iz Iljaševca in nekatere njegove tovariše. Omenjeni Babič, ki je znan že od nekdaj kot pohleven in nikomur nič žalega želéc človek, je sedel ves večer mirno za mizo ter prepeval. Okoli pol 12. ure pa se vrne odnekod krčmar, ki ga je bila neposredno poprej neka malenkost ujezila. Ko mu natakara pove, da baje dela Babič nemir (kar pa ni bilo res), plane mesinič, tebinč nadenj, mu da dve grozni zaušnici, potem pa ga zgrabi za ovratnik ter vleče, držeč v drugi roki revolver — na prag. Odtam ga sune čez visoke, cementne stopnice, da pade revež z veliko omaho na glavo in obraz ter udari ob trdi cementni rob. Odbil si je kos spodnje ustnice ter pretresel možgane tako močno, da je bil pri priči mrtev. Do 10. ure naslednji dan je ležalo mrtvo truplo v nalivu na cesti v svariilo mnogoštevilnemu občinstvu: Ogibajte se — zlasti fantje — krčem in „balov“ ponoči! Nasilnega krčmarja je odgnal še pred ónevnim svitom orožnik v preiskovalni zapor. Da se ne bo zopet najsišo od katerekoli strani radi tega napadalo Vučencev, pripominjamo, da se je ta krčmar priselil sem pred enim letom iz Bolehnečic; torej ni tukajšnji domačin.

v Iz Ruš. Tukajšnji, vedno za napredek šolstva delujoči krajni šolski svet prosi za paralelko k IV. razredu. V tem imajo sklepati tudi občine. Med temi so bile občine Ruše, Smolnik in Lobnica enoglasne za ta sklep, samo občina Bistrica pri Fali je napravila „častno“ izjemo. Tam so bili vsi proti. Občinski predstojnik se je celo pobahal: „Mi držimo vsi vkup!“ Ti „modrijani“ so s tem svojim sklepom pokazali, koliko so jim mar otroci, njih najdražji zaklad. Ali ne pomislite, vi nazadnjaki, da čim več razredov, tem več se bodo naučili vaši otroci. Ako svojim otrokom tega ne privoščite, tedaj jih tudi ne ljubite. Ali vas ni sram takega sklepa? Ali se ne sramujete pred drugimi občini, ki so brez vsakega pomisleka pritrdirile sklepu krajnega šolsk. sveta? Pritisnili ste si neizbrisni pečat nazadnjaštva na svoje čelo. Kaj pa bodo rekli vaši volilci, ker tako „po očetovsko“ skrbite za blagor njihovih otrok? Sicer pa vam to nič ne bo pomagalo, za vaš sklep se dež. šolski svet še zmečil ne bo. Ostala vam bo samo sramota. Morda pomagajo te vrstice, da si zprevidite, da je boljše, če ima otrok bistro glavo kakor pa da ne.

o Iz Jarenine. V nedeljo 22. avg. se je obhajala tukaj veselica „Šentiljski dan“, katera je prav dobro propela in vrgla precej kronic za „Nar. dom“ v Št. Ilju. Imela je popolnoma neutralni narodni značaj, ker je radi 10 minut trajajoče plohe izostal govor zastopnika „Slov. kršč. soc. zveze“ g. dr. Korošca. Veselica je trajala pozno v noč.

o Iz Mihalovec. Dne 22. t. m., to je v nedeljo, naš je zadela zopet huda nesreča po toči. Ni bila posebno debela, a prišla je z groznim viharom ter napravila tukaj kakor tudi po Pavlovskem vrhu in Malem Brebrovniku veliko škodo. Vihar pa je raztrgal skoraj vse slamnate strehe ter trl veje, da celo veliko drevje.

d Iz Borovec pri Ptuj. Prejeli smo o nesreči še to le poročilo, ki po-

pravlja prejšnje: V nedeljo dne 22. avgusta t. l. ob enih popoldne nastal je pri Majcenovih v Borovcih požar, kateri je upepelil vsa poslopja dotičnega posestnika. Stari prevžitkar Jožef Majcen je po prepiru s svojo bolno ženo, od katere je zahteval denar za žganjico, vžgal škedenj ter skočil v žareči plamen. Pri razpravljanju pogorišča so našli samo še lobanjo in del trupla ter okove od pipe in del steklenice za žganjico. Nesrečnež je bil velik prijatelj žganjice ter je rad storil vse, samo da je dobil denar za to pijačo. Večkrat je nabral cele vreče hroščev, da se je dobilo kaj za žganje. — Nesrečnež naj bo drugim v svarilo!

o Iz Ptuja. Ptujška narodna društva prirede dne 5. septembra t. l. ob 3. uri popoldne v vrtu gostilne „Prizamorcu“ veliko ljudsko veselico. Slovenci od blizu in daleč posebno pa domačini ne izostanite, udeležite se te velepomembne veselice polnoštevilno. Za zabavo se bode skrbelo v vsakem oziru; svirala bode sloveča „središka narodna godba“, telovadili bodo ptujski in mariborski sokoli, igrala se bode šaljivka „Ne kliči vraga“, popeval bode novoustanovljeni pevski zbor. — Posebna zanimivost pa je nastop „ptujškega narodnega Pipca“. On razstavi najnovejše zračne ladje, ter poleti pri lepem vremenu v zračne visočine. — Torej dne 5. septembra vsi v Ptuj, oglejmo si čudeže, nad katerimi strmi ves svet in kateri se bodo sedaj prvokrat videli na ptujskem polju. Pa še nekaj drugega je, vsled česar moramo pohiteti 5. septembra v Ptuj. Narodna društva vedo, kako huda nesreča je zadela vsled toče nekatere prebivalce v ptujskem in ormoškem okraju. Čisti dobiček veselice se nakloni tem nesrečnežem, del tudi prepotrebni Ciril-Methodovi družbi in ptujskemu Sokolu, kateri si je za prireditev stekel največ zaslug.

v Iz Gradca. Zadnja številka „Slovenca“ prinaša razpravo o organiziranju slovenstva v Gradcu. Kako je ta gola razprava zbudila tukajšnje vsenemške kroge, kažejo nemški listi. Vse nameravane inštitucije imajo življenske pogoje, torej glejmo, da ne ostane samo na „Slovenčevem“ papirju! Priprosto ljudstvo, posebno pa dekleta, ki pridejo iz dežele gor, se ravno od tukajšnjih duhovnikov potom različnih klerikalnih organizacij germanizuje! V tem so znane tiste „konference“ za device! Ravno tako tudi v cerkvi, kjer bi vsaj slišale slovensko besedo, ako bi bile slovenske pridige! Videli bomo, če se bode začela narodna emancipacija pri verskih institucijah in klerikalnih organizacijah! Vendar se bojimo že sedaj, da se bo Slovenčevo navdušenje v pobratimstvu z nemškimi klerikalci kmalu poleglo — in zopet mirna Bosna!

Koroške novice.

o Dvajset metrov globoko je padel s skale kmet Jožef Samonik, a je obležal na drugi spodaj ležeči skali z lahkimi ranami. Gonil je živino na Gračico pri Maloščah in pri tem se je ponesrečil. Njegove klice je čul kmetški fant Gasparin, kateremu se je posrečilo s pomočjo drugih ljudi pozno po noči rešiti nesrečnika.

o V Špitalu ob Dravi bo 8. in 9. sept. t. l. kmetijska razstava. Tudi nekateri obrtniki bodo razstavili svoje izdelke.

o V bližini Celovca sta orožnika Raffalt in Damm vjela kaznjenca Pichlerja, ki je pobegnil iz ljubljanske prisilne delavnice.

o Pogorel je v noči od nedelje na pondeljek velik mlin Štefan Krauta v Bistrici pri Pliberku. Kako je nastal požar, se ne ve. Škode je nad 30.000

kron. Nad 28.000 kron je pokritih z zavarovalnino.

o V Celoveu so včeraj ustanovili „Südmarkgau“.

o Osebnosti vesti. Da nadzorujejo obmejne obrambne sile, so prišli poveljnik domobrancev nadvojvoda Friderik, korni poveljnik Potiorek in šef generalnega štaba pl. Scotti v Trbiž. Stanujejo v hotelu „Mörtl“ pri kolo-dvoru.

Primorske novice.

Konzularna vest. Cesar je novoimenovanemu podkonzulu kubanske republike v Trstu Henriku Garcia y Fernandez podelil eksekvaturu.

d Nemci in ravnateljstvo državnih železnic v Trstu. Neki nemški list poroča, da je ministerjalni tajnik Čeh dr. Otokar Aufedniček imenovan podravnateljem državnih železnic v Trstu z naslovom vladnega svetnika. Radi tega so zagnali Nemci grozen krik. Menda pokličejo na pomoč samega Bismarka z drugega sveta. Mi smo pa radovedni, kaj Nemce briga, kdo bo ravnatelj državnih železnic v Trstu?

d Pogozdovanje Krasa. V političnih okrajih: Gorica, Gradišče in Sežana so pogozdili novega pustega sveta v površini 8478 hektarjev, pri čemu so porabili 658.100 rastlin in 37 klg. semena, kar je stalo skupno 5.73071 K. Za izboljšanje že obstoječih nasadov so porabili 1.701.500 rastlin in 280 kilogr. semen, kar je stalo skupno 16.30568 kron. Finančni račun pogozdovalne komisije izkazuje 19959 K prebitka. Dohodkov je bilo 70.87064 K, stroškov pa 70.67105 K.

Kranjske novice.

d Šolske vesti. Na državni gimnaziji v Novem mestu se ustanovita s prihodnjim šolskim letom dve paralelki, in sicer za prvi in drugi razred.

Dnevna kronika.

v Za djakovsko stolico je hrvatska vlada oziroma avstrijsko poslaništvo predložilo že 11 kandidatov rančovcev, a Rim je vse odbil. Papež je dobro informiran o kakovosti teh ljudij. Strossmayer še torej vedno nima naslednika.

o Češke javne šole v 3. dunajskem okraju in v Poštorni ne bodo smele več obstajati, ker je baje ministerstvo povsem po sklepu nižjeavstr. dež. šol. sveta tako ukrenilo. Ostale pa bodo seveda zasebne.

o Duhovniki groze s štrajkom v Srbiji. Dogovorilo se je vse svečenstvo okraja Kruševac, da prične z novim letom stavkati, ako se mu ne izboljša gnotno stanje. Mislijo izvrševati samo jedno svojo dolžnost in ta je, pokapati mrtve.

d Proti pisateljem in časnikarjem je ruski ministrski predsednik Stolypin dal zapreti pokojninski zavod pisateljev in časnikarjev, ki je imel svoje podružnice v Moskvi, Rigi, Harkovu, Kijevu in v Kazani. Društvo je štelu 2000 članov. Vlada opravičuje svojo odredbo s tem, da je društvo podpiralo tudi osebe, ki so bile politično kompromitirane.

d Nova banka v Črni gori. V Baru so osnovali „Narodno banko kneževine Črne gore.“ Osnovni kapital znaša dva milijona kron. Banka je pričela delovati 15. t. m.

d Srbski list o Slovencih. Glasilo srbske vlade „Samouprava“ je priobčila članek o političnih razmerah na Slovenskem. V članku govori pisec tudi o „Družbi sv. Cirila in Metoda“ ter obsoja gonjo klerikalne stranke proti temu velevažnemu kulturnemu društvu.

d Dr. Žarko Miladinović. Po hrvatskih listih smo zadnjič prinesli vest, da je bil dr. Žarko Miladinović, obtožen zaradi veleizdaje in predan vojnemu sodišču, pri razpravi oproščen. Sedaj se poroča, da to ne odgovarja resnici, ampak se vrši razprava šele te dni.

Po svetu.

o Kitajska — zalagateljica živil. Ne le zmrznjeno prašičje meso, ampak tudi druge vrste živil so nedavno temu iz „nebeškega cesarstva“ prispele v London v zmrznjenem stanju. — Po morju je namreč prišlo iz Kitajske v London 1000 svinj, 80.000 komadov perutnine, 5600 zajcev, nad 22.000 zabojev jajc, 700 zmrznjenih jelenov in poleg tega „za poskus“ 12 zmrznjenih volov. Vsi ti produkti so bili ceneji nego isto takovi evropski. Kitajska se torej pripravlja, da oskrbuje evropsko tržišče z živežem.

o Čudne priprave na Srbskem. — Med drugim obilim bojnim materijalom je došla zadnjič tudi velika množina dinamita v Srbijo. Neverjetno je, da bi to Srbom služilo za redovito bojevanje. Nabojev so dobili že iz Francije in Belgije 4 milijone.

o Stavka v Pittsburgu. Delavci velike tovarne za jeklene izdelke stavkajo in zlasti trdovratni so avstro-ogrski delavci. — Ker je položaj zelo resen, so proglasili bojno stanje. Bati se je, da so žrtve mnogobrojne. V svoji besnosti ne pusti policija niti mirnih ljudi. Jeden je nekemu zdravniku kar mimo grede prizadjal s sabljo tako rano, da bo pač gotovo umrl.

v Darwinova razstava. V naturhistoriškem odelku britanskega muzeja v Londonu so otvorili prav svojevrstno razstavo, da proslavijo petdesetletnico po dnevu, ko je izšel „Izvor vrst“. Uzpored razstave je bil, ilustrovati dokazovanje Darwinovo z sestavitvijo različnih vrst, na koje se nanaša v svojih spisih in z razvrščanjem materijala, na katerega se opira. Poleg teh zastopnikov različnih živalskih vrst se nahajajo na razstavi tudi Darwinove fotografije, dragocene osebne relikvije, objave o njegovem delovanju v različnih jezikih, nikropi itd. Med drugim je zanimiv tudi Darwinovega očeta protest, ki ni hotel nič vedeti o „nepotrebnem podjetju“ svojega sina, kakor je nazival znanstveno potovanje na ladji „Beagle“.

v Vpliv gozdov na množino dežja. To vprašanje se je že večkrat razpravljalo. Zadnja temeljita razprava o tem prihaja iz Afrike. Vzhodno od velikega otoka Madagaskar je vrsta otočkov, ki se imenujejo Maskareni, in med temi otok Mauritius, ki je od l. 1810. last Angležev. Velik je približno tako kakor četrtina Kranjske. V notranjem delu otoka se nahaja gorovje zmerne višine (do 500 m). L. 1850. je bila še tretjina njegovega površja pokrita z gozdi. Tekom 30 let pa so gozde posekali in danes je le še desetina otoka gozdnata. Zato je Walter, asistent tamošnje meteorološke (vremenske) postaje, preiskal dobo od l. 1860. do 1907., da bi dognal, ali je posekanje gozdov kaj vplivalo na vreme in množino padavin. Uspeh te preiskave je zanimiv. Množina dežja je ostala neizpremenjena, izpremenila pa se je razdelitev in sicer nengodno. Prej, ko je še bilo veliko gozdov, je deževalo večkrat, zlasti popoldne; zdaj dežuje manjkrat, zato pa v izdatnejši meri. Število deževnih dni v letu se je zmanjšalo za 30. Rečič in potokov je na otoku dovolj, toda po letu usahnejo, dočim so v času zimskih dežev povodnji. Gozdi vplivajo torej na ta način, da enakomerno razdelijo vodovje, zadržujejo vlažnost in provzročajo tako miljejshe podnebje.

o Ker je telefonska zveza z Dunajem pokvarjena, odpadejo za danes brzojavke. Ob tej priliki bi opozorili poštno ravnateljstvo v Gradcu, naj vendar enkrat temeljito popravi telefonska voda, in to tembolj ker tožijo po vsem Štajerskem o slabi telefonski zvezi z Dunajem.

Društvene vesti.

v Izvanredni občni zbor „Slov. del. podp. društva“ se vrši v soboto dne 28. tm. zvečer ob 8. uri v društvenih prostorih na Grabnu št. 7 s sledečim dnevnim redom: Poročilo „ačelstva“. Poročilo gostilniškega odseka. Nadomestna volitev odbora. Slučajnosti. Glede na važni vspeh bi bilo želeto, da se člani polnoštevilno udeležijo zborovanja.

v Prostovoljna požarna bramba na Polzeli priredi dne 12. septembra veliko veselico z godbo v prostorih g. Cimpermana. Igrale se bodo dve igri. Slavnostna bratska in druga društva naj se blagohotno ozirajo na to, da ne priredijo ta dan veselice.

v Telovadno društvo Sokol v Brežicah priredi z sodelovanjem bratskih slovenskih in hrvaških sokolskih društev v nedeljo dne 5. septembra tega leta na vrtu Narodnega doma veliko javno telovadbo. Spored: Ob 3. uri popoldne, sprevid društev z razvitimi zastavami in godbo iz kolodvora v Narodni dom. Ob 4. uri javna telovadba: 1. nastop ženskih oddelkov, 2. proste vaje članstva, 3. nastop moškega naraščaja, 4. telovadba na orodju. Po telovadbi velika ljudska veselica v vseh prostorih Narodnega doma. Svira sl. rudarska godba iz Trbovelj. Vstopnina 1 K, za kmete 40 vin. Člani v kroju so vstopnine prosti. Slavnost se vrši pri vsakem vremenu.

v Posojilnica v Pišecah pri Brežicah na Štajerskem vabi k slavnosti katera se priredi v proslavo 25 letnice Posojilnice v Pišecah v nedeljo, dne 29. avgusta 1909 v Pišecah na Štajerskem. Vspored: V soboto, dne 28. avg. t. l. slavnostna seja načelstva in nadzorstva. V nedeljo, dne 29. avgusta t. l. vrši se ob 9. uri predpoldne slavnostni občni zbor. Popoldne priredi Bralno društvo v Pišecah veliko ljudsko veselico z gledališko predstavo, petjem in raznimi drugimi zabavami. Pri slavnosti sodeluje godba. K tej slavnosti se vabijo vsi člani in prijatelji Posojilnice kakor tudi njene posestrime vse slovenske posojilnice in druge zadruge.

Odbor.

v Iz Konjic. V nederjo dne 29. avgusta t. l. se ne vrši vsled nepričakovanih ovir nameravana ljudska veselica v večjem obsegu: pač pa bo vrtna zabava pri kateri nastopi mešan Konjiški pevski zbor pomnožen od okoličanov. Ob enem se vrši odhodnica neke članice „Čitalnice v Konjicah“. Začetek bo točno ob 4. uri popoldan. Čitalnica.

v Kmetijsko bralno društvo pri Mali Nedelji priredi dne 5. kimovca ob pol 4. uri popoldne veselico na vrtu gosp. Senčarja. Na vspeh je petje tamburanje in gledališka igra „G. Čapek ali me nihče ne pozna“. Po končanem vspehu je prosta zahava v gostilni g. Senčarja. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

v Vabilo. „Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Sv. Lenart“ ima svoj občni zbor v sredo dne 1. septembra t. l. ob 10. uri dopoldan v Št. Lenartu v sodnijskih prostorih. Vspored: 1. Poročilo tajnika in blagajnikov. 2. Kako je društvo razširiti in njegova sredstva pomnožiti, 3. Predlogi glede uporabe društvenih sredstev. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

v Od Sv. Marjete nižje Ptuja. Takajšnja kmetijska podružnica priredi v nedeljo, dne 29. avgusta t. l. ob 3. uri predpoldne veselico z zelo obširnimi vspehom. Nastopijo prvi domači tamburaši in zelo pomnožen domači mešan zbor. Po koncertu se predstavlja šalo-igra „Brat Sokol“. Med prosto zabavo v gostilniških prostorih g. Mikla srečlov, šaljiva pošta in dr. Ker je čisti dobiček namenjen domačim ubogim šolarjem in po toči prizadetim prebivalcem ormoškega okraja, pričakuje najobilnejše udeležbe odbor.

v Slov. pevsko društvo v Ljutomeru priredi v nedeljo dne 29. avgusta v gostilniških prostorih g. Sršena koncert s prijaznim sodelovanjem gospe M. Seršenove in salonskega orkestra na korist po toči prizadetim Omožancem. Vstopnina 60 vin. Začetek ob 7. uri zvečer. Vspored: 1. Fučik: „Triglav“, koračnica, ork.; 2. Ferjančič: „Pozdrav slov. domu“, meš. zbor; 3. Bach: „Pomlad vstaja“, orkester; 4. Hladnik: „Dele in lilija“, ženski zbor s klavirjem; 5. Eilenberg: „Kozaki na konjih“, klavir-čveteroročno; 6. Foerster: „Venec Vodnikovih pesnij“, meš. zbor s klavirjem; 7. Mozart: Uvertura „Figarova ženitev“ orkester; 8. Aljaž: „Ujetega ptiča tožba“, meš. zbor; 9. Parma: „Slovenske cvetke“, orkester; 10. Merdelsohn: „San v poletni noči“, koračnica orkester.

Obrambni vestnik.

v Za družbo sv. Cirila in Metoda nam je poslal g. abs. jurist Janko Senekovič 3 krone, ki jih je nabrala gca Marica Požegar dne 18. tm. med šentmartinskimi kegljavci „plankarji“.

Narodni gospodar.

XXV. Poročilo o rasti hmelja in njega kupčiji v drugih krajih.

Tettang, dne 25. avg. 1909. (Brzojavno poročilo Hm. dr. v Zalcu.) Prima 170—175 Mark za 50 kg (204 do 210 kron za 50 kg). Ker bode Nemčija pridelala letos 400.000 stotov a 50 kg manj, pričakujemo še boljše cene.

(Razmere hmeljarstva v Tettangu na Virtemberškem so letos nekoliko slične z našimi; vsled tega so poročila o kupčiji hmelja v Tettangu mero-dajne in velevažne za nas).

Norimberk, dne 24. avg. 1909. V nedeljo opoldne je silno deževalo, sedaj je lepo vreme, temperatura ni več tako visoka kot minuli teden in noči so hladne. Vreme meseca avgusta je vsaj takšno, da ni škodovalo hmeljski rastlini — pomagati pa ji itak ni moglo. Kupčija s starim hmeljem je mirna. Letošnji hmelj iz Tettanga in iz Štajerskega plačaje se po kakovosti od 150—170 Mark za 50 kg.

Geisenfeld (Hallertau), dne 23. avg. 1909. Zadnji dež pospešuje razvijanje kobul in pričakujemo letos izvanredno lepo in zdravo blago.

Mannheim (Badensko), dne 23. avg. 1909. Vročina je ponehala in imamo sedaj prav hladno in nestanovitno vreme, katero le škoduje hmeljski rastlini. Obiranje se bode tako pozno pričelo, kakor še nikoli in bode kmalu zgotovljeno. Po sedanjih poročilih pridelalo bode Badensko le 1/10 toliko, kakor v normalnih letih.

Tržne cene.

25. avgusta. Dunajska borza za kmetijske pridelke, 25. avgusta:

Danes je bila tendenca za žito mrtva. Nobenega veselja med kupci. Cene pravzaprav niso padle, in vse bi se moralo plačevati po večerajšnjih cenah, razven koruze in še bolj ovsa, ki je znatno ceneji. Z ječmenom se je po prejšnjem kurzu nekoliko tržiš.

Sladkor. Praga: srovi sladkor prompt K 26'20, nova kampanja K 23'30. Tendence mirna. — Vreme: lepo.

Sladkor. Trst, 25. avgusta: Centrifugal Pilés prompt K 31 do K 31 3/4, za november-marec K 28 7/8 do K 29 3/4. Tendence mirna.

Prodaja konkurzne mase.

V konkurzu trgovca **Alojzija Matzun v Sevnici** se proda vsa v to maso spadajoča zaloga mešanega blaga in sicer:

I. v hiši št. 170 v Sevnici tik kolodvora se nahajajoče blago, cenjeno na 10.010 K 85 h;

II. v hiši št. 74 v Sevnici (podružnica) se nahajajoče blago, cenjeno na 5.610 K 10 h, toda brez vsakega jamstva.

Kupci naj pismene ponudbe, na katere so vezani, za pod I. in II. omenjeno blago vsako posebej ali skupno pri podpisnem upravitelju konkurzne mase do 11. septembra t. l. vložijo, enočasno s ponudbami pa v roke istega položijo varščino, in sicer za blago pod I. 1000 K, in za blago pod II. 560 K.

Zaloga blaga, ki ga je prodati, se lahko vsak dan do 11. sept. 1909 med uradnimi urami pregleda, istotako se lahko vpogleda cenilni zapisnik.

O sprejetju ali nesporejetju ponudbe bodo se ponudniki do 25. sept. 1909 obvestili.

Pet dni po tem obvestilu morajo kupec oziroma kupci kupnino v roke upravitelja konkurzne mase založiti, blago potem takoj prevzeti in v teku nadaljnjih 8 dni iz prostorov, v kojih je shranjeno, odstraniti.

Če bi pa kupec oziroma kupci kupnino v določenem roku ne plačali, je upraviteljstvo konkurzne mase upravičeno, pogodbo razveljaviti in založeno varščino kot zapadlo obdržati.

Sevnica, dne 21. avgusta 1909.

Mihael Korber, c. kr. notar
v Sevnici, kot upravitelj konkurzne mase.

Budimpešta, 25. avg. Pšenica za oktober K 13'60, pšenica za april K 13'70, rž za oktober K 9'64, oves za oktober K 7'33, kornuza za avgust K —, kornuza za maj K 7'09, ogrščica za avgust K 13'85.

Budimpešta, 25. avg. Svinjad: ogrske stare, težke 140 do 142 v., mlade, težke 142 do 144 vin., mlade, srednje 142 do 144 vin., mlade, lahke 143 do 145 vin.; zaloga 28.343 komadov. Prignano 255 kom., odgnano 223. Ostalotorej 28.375 komadov. — Tendence: prijetna.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

127. dan razprave.

Drž. pravdnik govori o predlogih za okraja Dubico in Novo Gradiško. Protivi se zaslišanju predlaganih prič, češ da bi izkazale itak le negativno, mnoge izmed predlaganih pa tudi niso verodostojne. Protivi se nadalje zaslišanju prič, ki jih je zase predlagal obtoženi **Kaleber**. Ta odgovarja obširno na Accurtijeva izvajanja in dokazuje neresničnost izpovedb od obtožbe predlaganih prič. — Tudi zaslišanju prič, predlaganih od zagovornikov za okraj Gjulovac, se protivi drž. pravdnik, dr. Budisavljevič pa dokazuje, da so te priče bolj verodostojne nego one obtožbe. Obt. dr. **Mioković** dokazuje med drugim, da je Muki Freund z denarjem podkupoval priče, da so proti njemu pričale. Slede okraji Grubišno polje, Jasenovac, Dvor in Okučani. — Zagovornik dr. **Španič** izjavlja v naprej, da vložil ničnostno pritožbo, če se njegovim predlogom ne ugodi. Zagovornik dr. **Belobrk** pravi, da predlaga za priče same Hrvate, ki so občevali z obtoženim Bačićem, in ki bodo dokazali neresničnost izpovedb prič obtožbe, osobito pa, da je bil Bačić ne rušilec, ampak propovednik sloge med Srbi in Hrvati.

Trgovski pomočnik

s popolno izobrazbo v manufakturni in špecerijski stroki, mlad, krepek, želi svojo službo premeniti. — Naslov pove upravnistvo „Narodnega Dnevnika“.

Abs. iur.

z večletno pisarniško prakso želi takoj vstopiti v odvetniško pisarno. — Naslov pove upravnistvo „Nar. Dnevnika“.